

Erhvervsstyrelsen

Att.:

Chefkonsulent Anne Frendrup Petersen (annpet@erst.dk)

Fuldmægtig Katrine Diethelm Jacobsen (katjac@erst.dk)

Dahlerups Pakhus

Langelinie Allé 17

2100 København Ø

Den 24. november 2023

Dansk Erhvervs hørings svar vedr. udkast til forslag til lov om ændring af bl.a. årsregnskabsloven (implementering af CSRD)

Erhvervsstyrelsen har d. 13. oktober 2023 udsendt udkast til lovforslag mhp. implementering af EU's direktiv om virksomheders bæredygtighedsrapportering (CSRD).

Dansk Erhverv støtter grundlæggende, at der bliver udarbejdet ensartede regler i EU om bæredygtighedsrapportering for at sikre bæredygtig omstilling.

Samtidig konstaterer vi dog også, at de nye regler fra CSRD og de kommende ESRS-standarder bliver særdeles byrdefulde.

Det fremgår af høringsbrevet, at Erhvervsstyrelsen havde igangsat processen med en måling af de erhvervsøkonomiske konsekvenser forbundet med implementering af bæredygtighedsdirektivet. Det blev oplyst, at det var forventningen, at målingen skulle være klar i uge 43 2023, herefter skulle målingen forelægges Økonomiudvalget og endeligt sendes i én uges ekstra høring.

Dansk Erhverv har ikke modtaget målingen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser inden fristen for at afgive bemærkninger i forbindelse med høring af lovforslaget. Det må forventes, at der er tale om særdeles omfattende administrative byrder, og Dansk Erhverv finder det derfor langt fra hensigtsmæssigt, at vi ikke – som lovet i høringsbrevet - har mulighed for at fremkomme med bemærkninger om størrelse og omfanget af byrder, der bliver pålagt erhvervslivet i EU, i dette hørings svar.

Dansk Erhverv tager derfor forbehold for at fremkomme med bemærkninger på et senere tidspunkt, når vi bliver bekendt med målingen af de administrative byrder for erhvervslivet.

Dansk Erhverv forventer, at alle interessenter har spørgsmålet om administrative byrder for øje, når de nye regler skal implementeres, og når myndighederne skal føre tilsyn.

Dansk Erhverv skal udtrykke bekymring for, at loven træder i kraft 1. juli 2024, og skal gælde for regnskabsåret, der begynder 1. januar 2024 eller senere. Det er et grundlæggende retsprincip ikke at lovgive med tilbagevirkende kraft, hvilket der de facto vil være tilfældet her.

Dansk Erhverv anerkender fuldt ud det omfattende arbejde, som er pålagt myndighederne i forhold til nærværende regelsæt. I det lys er der også et ønske om, at der fra myndighedernes side vil blive udvist samme forståelse for de udfordringer, som virksomhederne står over for. Særligt henset til, at regelsættet er nyt, præget af en høj grad af kompleksitet, at der udstår et omfattende arbejde med at fastlægge begreber og definitioner, at reglerne vil kræve nye arbejdsgange og processer samt et arbejdsmarked, som er præget af en høj grad af efterspørgsel på ESG-kompetencer. Dansk Erhverv vil gerne understrege behovet for stillingtagen og klare udmeldinger til virksomhederne fra relevante myndigheder i forhold til implementering og fortolkning af CSRD og tilhørende regelsæt samt efterfølgende tilsyn.

Der bliver behov for en høj grad af pragmatisme og forståelse fra både myndigheder og virksomheder, for at sikre en så smidig og smertefri implementering som muligt. Der er generelt behov for fokus på uddannelse, viden og kompetencer om ESG.

Dansk Erhverv har i dette høringssvar, primært lagt fokus på udkast til § 99a i årsregnskabsloven. Vi vil herefter behandle nogle af de mere konkrete input:

Integreret rapportering

Det fremgår af forslaget til ændring af årsregnskabsloven § 99a, at ESG-redegørelsen skal placeres i et særskilt afsnit, og det fremgår af lovbemærkningerne, at forslaget ikke forhindrer integreret rapportering

Dansk Erhverv vil dog gerne udtrykke bekymring for, at det forhold, at redegørelsen skal fremgå af ledelsesberetningen, kan medføre mindre fleksibilitet jf. vores høringssvar i forbindelse med præhøring af lovforslag om ændring af bl.a. årsregnskabsloven.

Det er vurderingen, at reglernes udformning kan give udfordringer ift. at bibeholde en integreret årsrapport, som er koncis og overskuelig og en generel bekymring for, at årsrapporten bliver for omfattende, lang og for informations-”over-load”.

Dansk Erhverv foreslår derfor, at der bliver udarbejdet vejledningsmateriale målrettet virksomheder mhp. at sikre brug af integreret rapportering

Erhvervsdrivende fonde og andelsselskaber

Erhvervsdrivende fonde og visse virksomheder med begrænset ansvar, herunder andelsselskaber, er som nævnt i lovforslaget omfattet af årsregnskabsloven, men er ikke reguleret i regnskabsdirektivet.

Der lægges i lovforslaget op til at erhvervsdrivende fonde og andelsselskaber bør omfattes af kravene om bæredygtighedsrapportering, selvom de ikke er omfattet af bæredygtighedsdirektivet.

Konkret indebærer det, at store virksomheder af denne type i regnskabsklasse C (jf. årsregnskabslovens § 7, stk. 2, nr. 3), er omfattet af de nye krav for det regnskabsår, der begynder d. 1. januar 2025, jf. § 12, stk. 4.

Dansk Erhverv er opmærksom på, at der er store koncerner, som er kontrolleret af erhvervsdrivende fonde og som med rimelighed bør omfattes af kravet om bæredygtighedsrapporter. Dansk Erhverv vil foreslå følgende model til at håndtere koncernregnskabspligt hhv. bæredygtighedsrapportering:

- Bæredygtighedsrapportering skal ikke kræves i fondsregnskabet (altså for selve fonden).
- Bæredygtighedsrapportering skal med i koncernregnskabet, hvis fonden aflægger koncernregnskab (og dermed ikke benytter én af undtagelserne). Denne redegørelse bør omfatte alle enheder i koncernen med undtagelse af den erhvervsdrivende fond, jf. princippet herom i årsregnskabslovens § 114, stk. 2, nr. 4.

Ovenstående model indebærer således, at et selskab kan henvise opad til fondens regnskab, både hvad angår koncernregnskabspligten og den konsoliderede ESG-redegørelse. Det skal i øvrigt nævnes, at såfremt en fond vælger at henvise nedad til en underliggende konsolideret ESG-redegørelse, skal den naturligvis fritages fra at udarbejde en sådan.

Det fremgår også af udkast til lovbemærkninger, at for så vidt angår erhvervsdrivende fonde er uddelinger i dag efter årsregnskabsloven at betragte som en resultatdisponering på samme måde som almindelige virksomheders udbytteudlodning. Det bliver oplyst, at det er vurderingen, at dette bør fastholdes, således at uddelinger og modtagerne heraf ikke er omfattet af kravene til bæredygtighedsrapportering. Dansk Erhverv er enig i denne vurdering.

Uafhængige udbydere af erklæringsydelse

Dansk Erhverv er grundlæggende enig i, at der bør være mulighed for at erklæringer om bæredygtighedsrapportering kan afgives af en "uafhængig udbyder", det vil sige andre erklæringsudbydere end godkendte revisorer. Det vil øge konkurrencen til gavn for dansk erhvervsliv.

Det er afgørende, at der sikres en lige konkurrence ("level playing field") mellem godkendte revisorer og "uafhængige udbydere af erklæringsydelse", så der kommer en reel konkurrence og der ikke bliver tale om at nye udbydere får en konkurrencefordel på grund af mere lempelig regulering eller særregler.

Aktører, som kan afgive erklæringer om ESG, bør blive underlagt samme vilkår til blandt andet kvalitet, tillid og uafhængighed samt regler og krav i forhold til fx efteruddannelse, uafhængighed, klagemuligheder til et klageorgan og kvalitetskontrol. Det er vigtigt mhp. at sikre for ikke at underminere tillid og sikre kvalitet af afrapporteringen.

Ændring af § 107 d, stk. 4. (nr. 23) i årsregnskabsloven (mangfoldighed)

Ændringen til §107 d, stk. 4, 1. pkt. medfører at 'handicap' bliver tilføjet til opstillingen af eksempler på øvrige mangfoldighedsaspekter, som redegørelsen for mangfoldighed kan vedrøre.

En af Dansk Erhvervs medlemsvirksomheder har oplyst, at det hidtil har været antagelsen, at kravet i CSRD-direktivet omkring afrapportering af %-andel af medarbejdere med handicap ville være underlagt restriktioner ift. lov om brug af helbredsoplysninger af 24. april 1996 (Helbredsloven). Der bliver nu rejst tvivl om CSRD-direktivet skal betragtes som ”anden særlig lovgivning eller bestemmelse”, hvorved helbredsloven ikke længere finder anvendelse inden for handicapområdet, og som derfor vil påvirke virksomhedernes dataindsamling på dette område. Det vil derfor være nyttigt med præcisering.

I denne sammenhæng skal Dansk Erhverv også opfordre til præcisering af evt. sammenhæng mellem ESRS og bestemmelserne i årsregnskabsloven §§ 99b (den kønsmæssige sammensætning af ledelsen) og 99d (redegørelse om dataetik).

Virksomhedernes adgang til vejledning, kompetence samt behovet for proportional håndhævelse

Dansk Erhverv vil understrege, at CSRD er helt nye regler, hvor sporene bliver lagt mens, at der køres. Der er pt. mange initiativer på bæredygtighedsområdet. Foruden CSRD er der bl.a. også CS3D, afskovningsforordning, disclosure-forordning, taksonomi-forordning m.fl.

Danske virksomheder har allerede og vil fremover få et stort behov for råd og vejledning – særligt fra myndighederne. Hvis denne vejledning ikke bliver ydet, risikerer man at skabe unødvendig usikkerhed hos virksomhederne, ligesom man risikerer, at der bliver rådgivet og vejledt ukorrekt.

Det samlede regelsæt og overblik kan være svært at overskue – særligt for de små og mellemstore virksomheder. Der er behov for adgang til vejledning til alle virksomheder uanset størrelse. Derfor vil der være behov for at samle al vejledning ét sted, så alle får en lettere adgang til information og vejledning.

For så vidt angår viden og uddannelse er det allerede en meget stor udfordring for virksomheder at tiltrække de nødvendige ESG-kompetencer. Også i dette lys er det afgørende, at virksomhederne har adgang til nødvendig information og vejledning fra myndighederne.

Der er behov for danske oversættelser af en række internationale standarder og vejledninger, der pt. alene foreligger i engelsk sprogversion, og som der henvises til i ESRS. I den forbindelse er det naturligvis afgørende, at disse oversættelser er af god kvalitet.

Afslutningsvis skal vi fra Dansk Erhvervs side kraftigt opfordre til, at både tilsyn og håndhævelse af de nye regler i CSRD sker proportionalt og ses i forhold til de udfordringer og vanskelige betingelser, som nogle virksomheder allerede befinder sig i, og andre virksomheder kommer til at stå overfor. De vanskeligheder, som er skitseret ovenfor og som opleves som et pres, skal alle ses i lyset af et ønske fra virksomheder om at overholde lovgivningen.

Danske virksomheder arbejder allerede nu hårdt på at forberede sig på de kommende regler om bæredygtighedsrapportering, og det er vigtigt, at også myndighederne er opmærksomme.

Det er afgørende for implementeringen af CSRD og formålene bag lovgivningen, at bæredygtighedsrapportering ikke alene bliver betragtet som en complianceopgave. Reglerne må ikke virke konkurrenceforvridende, hvis myndigheder i andre lande ikke fører tilsyn og håndhæver på sammen niveau som i Danmark. Det er afgørende, at de nye regler bliver betragtet som værdiskabende for virksomhederne og reelt understøtter bæredygtig omstilling.

Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål eller kommentarer, står Dansk Erhverv naturligvis til rådighed for en uddybning, ligesom vi også meget gerne bidrager til den nærmere udarbejdelse af reglerne, hvis dette skulle skønnes nødvendigt.

Endeligt skal Dansk Erhverv gentage forbehold for at fremkomme med yderligere bemærkninger på et senere tidspunkt, når resultaterne af måling af de erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhvervslivet bliver offentliggjort.

Med venlig hilsen

Ellen Marie Friis Johansen
CSR-chef

Mikkel Møller Rasmussen
Fagchef for revision